

Котова І.М.
ст. наук. співробітник
Одеський національний економічний університет
Павлова Т.В.
ст. наук. співробітник
Одеський національний економічний університет

ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ОСНОВНИЙ ПРІОРИТЕТ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Інноваційний тип розвитку продуктивних сил України та її регіонів відповідає завданням структурної перебудови та утвердженню України як високотехнологічної держави. Актуальність дослідження інноваційних процесів як в цілому по Україні, так і в її окремих регіонах впливає з того, що «країні потрібно змінювати парадигму розвитку в напрямі, здатному забезпечити перехід до прискореного інноваційного розвитку, завдяки якому можна буде здійснити технологічний прорив» [1, с. 8].

Інноваційна діяльність безпосередньо пов'язана з отриманням, втіленням наукових, науково-технічних знань і їх реалізацією в матеріальній сфері економіки. Інноваційна діяльність підприємства направлена на досягнення його головної мети: максимально повне задоволення вимог споживачів і якості продукції, що випускається, при мінімально можливих затратах на її розробку і виробництво з одночасним забезпеченням її безпеки (промислової, екологічної і т. д.) як у виготовленні, так і в споживанні. Інноваційна діяльність підприємства є вельми складною, багатогранною проблемою, що охоплює весь комплекс відносин дослідження, виробництва, збуту. Велике значення в її реалізації належить ефективному управлінню цими процесами на підприємстві.

У процесі інноваційного розвитку інноваційна стратегія реалізується зокрема через інноваційну політику підприємства, необхідність розроблення якої обумовлюється потребою в стратегічному управлінні інноваційною діяльністю. За умов стрімкого НТП своєчасне та оперативне впровадження інновацій забезпечує гнучкість, маневреність підприємства, його здатність пристосуватися до мінливого оточення. Саме тому інноваційна політика підприємства має передбачити послідовну цілеспрямовану комплексну інноваційну діяльність щодо зміни будь-якого із елементів бізнесу.

Отже, *інноваційна політика* – це форма стратегічного управління, що визначає цілі та умови здійснення інноваційної діяльності підприємства, спрямованої на забезпечення його конкурентоспроможності та оптимальне використання наявного виробничого потенціалу.

Інноваційна політика свідчить про ставлення керівництва до інноваційної діяльності підприємства, визначає її цілі, функції та організаційні форми. Вона

втілюється у відповідних планах і програмах: стратегічних, тактичних та поточних.

Інноваційна політика підприємства повинна врахувати особливості тієї галузі, до якої воно належить. Належність до певної галузі значною мірою впливає на можливість стратегічного вибору, обумовленого як рівнем конкурентоспроможності продукції на світовому ринку, так і конкурентними позиціями на внутрішньому ринку. Це, у свою чергу, передбачає формування відповідної інноваційної політики для забезпечення реалізації обраної *стратегії* – довгострокової моделі розвитку організації, яка приймається для досягнення її стратегічних цілей і враховує обмеження внутрішнього та зовнішнього середовища.

Реалізація будь-якої базової стратегії підприємства повинна неодмінно включати елементи інноваційності, хоча масштаби і напрямки інноваційної діяльності будуть різними. Загалом інноваційна політика будь-якого підприємства передбачає:

- розгляд інновації як явища сфери попиту і спрямування інноваційної діяльності на прогнозування змін у попиті (інноваційне прогнозування) і наступного інноваційного проектування товарів, що відповідають вимогам і бажанням споживачів;

- сприйнятливість підприємства до інновацій, ставлення до інновацій як до можливості здобути конкурентні переваги;

- стимулювання працівників до активної роботи у сфері інноваційного проектування;

- систематичне оцінювання ефективності інноваційної діяльності.

Отже, з огляду на окреслені стратегічні цілі та завдання інноваційна політика має формувати пріоритети інноваційного пошуку і створювати мотиваційний механізм для підвищення сприйнятливості підприємства до інновацій.

Інноваційна політика має забезпечувати реалізацію стратегічних цілей підприємства з врахуванням його наявних і потенційних ресурсних можливостей та з огляду на ринкову ситуацію, регулятивні механізми економічного середовища і видобуватись так, щоб забезпечити розроблення підприємницьких ідей для досягнення цілей підприємства і створення механізмів їх реалізації. Для того щоб вирішити ці завдання інноваційна політика повинна:

- носити стратегічний характер;

- бути нерозривно пов'язаною з ринковою ситуацією;

- враховувати ресурсні можливості підприємства;

- ґрунтуватися на системному і цілеспрямованому підході до її формування;

- забезпечувати комплексність інноваційної діяльності підприємства, охоплення нею всіх внутрішніх елементів;

- забезпечувати нерозривність інноваційної політики і сучасних досягнень науково-технічного прогресу [2].

Однією із складових інноваційної політики має бути вибір пріоритетів та стимулювання конкретних напрямків наукових досліджень, створення на основі нових технічних систем і технологій.

Інноваційна діяльність підприємств промисловості у сучасних ринкових умовах України потребує застосування нових форм організації економічної роботи. У першу чергу, це стосується розробки економічної стратегії діяльності економіки в майбутньому, важливою складовою якої є удосконалення податкового регулювання [3].

Висновки. Отже, інноваційна політика - це симбіоз цілей розвитку і маркетингової діяльності, досліджень і досягнень у науковій та виробничій сферах, управлінських рішень щодо їх впровадження з урахуванням ресурсних обмежень і можливостей підприємства. Завдяки їх оптимальній взаємодії створюються умови для обґрунтованого прийняття та оперативної реалізації ефективних інноваційних рішень на тих сегментах ринку, де працює підприємство. Усі інноваційної політики підпорядковуються стратегічним цілям і завданням підприємства. Вона формує його інноваційний потенціал, закладаючи основи на виробу інноваційної стратегії.

Таким чином, основними шляхами активізації інноваційної діяльності у регіонах України на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки можна вважати: розробку і запровадження механізму надання пільг промисловим підприємствам, що впроваджують і реалізують інноваційну продукцію; поширення практики надання інноваційним підприємствам середньострокових кредитів зі знижкою кредитної ставки.

Реалізація запропонованих напрямків активізації інноваційної діяльності в Україні дасть змогу значно підвищити рівень інноваційної активності промислових підприємств, стабілізувати прискорений процес оновлення виробництва, ефективно використовувати внутрішні і залучені зовнішні інвестиції на інноваційну діяльність.

Література

1. Геєць В.М. Інституційна обумовленість інноваційних процесів у промисловому розвитку України / В.М. Геєць // Економіка України. – 2014. – №12. – С. 4 – 18.
2. Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності: навчальний посібник / М.А. Йохна, В.В. Стадник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2005. – 400 с.
3. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика: монографія /Л.І. Федулова, В.П. Александрова, Ю. М. Бажал, М. С. Данько, І. С. Кузнєцова. – К.: “Основа”, 2005. – 552 с.